

1997 жылдың 12 наурызынан бастап шығып келеді

Ксения ДРЕВАЛЬ

БОКС ДАЕТ МНЕ НЕ ТОЛЬКО ПОБЕДЫ

Чемпионка
Казахстана по боксу
Студентка Высшего колледжа
университета Жубанова

4-стр

Осы санда

8-9 66

КІТАП —
БАҒА ЖЕТПЕС ҚАЗЫНА

ЛЮБОВЬ
И ПРИЗНАТЕЛЬНОСТЬ

12-13 стр

16-стр

ЗАКОНЫ
МНОГОСЛОЙНОСТИ

✓ Басты жаңалықтар

✓ Главные новости

ЖОО МАҚСАТЫ САПАҒА БАСЫМДЫЛЫҚ БЕРУ

Жұбанов университетінің ректоры Бауыржан Ердембеков Ақтөбе облысы білім басқармасының 2019 жылғы жұмыс қорытындысы және 2020 жылға арналған басым міндеттеріне арналған алқа жиынына қатысып, жоғары білім беру саласына байланысты бірнеше тұжырымдарымен бөлісті.

Ректор елімізде педагогтар дайындайтын 85 ЖОО саны 25-ке азаятынын құлақтандыра келе, университеттің алдағы мақсаты тек қана сапаға бағытталатынын айтты. Бұдан соң талапкер ҰБТ-да шектік балл жинап, педагогика мамандығына түсе алмайды. «Серпин-2050» мемлекеттік бағдарламасының грантының жеңімпаздарынан да университет құжат қабылдамайды. Бұл бағдарлама халқы тығыз орналасқан оңтүстік өңір жастарын Қазақстанның солтүстік, батыс, шығыс өңірлерінде оқытып, еңбекке орналастыруға құрылған. Жұбанов университеті өз аймағымыздың жастарына білім беріп, жұмыспен қамтамасыз етуге мүдделі. «Серпиннен» бас тартудың себебі осы.

Б.Ердембеков жоғары оқу орны мен мектеп арасындағы байланысты да баса атап өтті, облыс орталығы мен аудан мектептерінде ашылған университеттің кафедра филиалдарымен тығыз жұмыс жасауына тоқталып, кері жағдайда, нәтижесі болмаса оларды жабуға тура келетінін айтты. Бұдан былай бакалавриаттың соңғы, 4-ші курсында студенттер оқу жылы бойы өндірістік практикадан өтетін болады. Оңтайлы шешім болашақ пелагог мамандардың кәсіби біліктілігін шыңдауға қажетті туындаған өзекті мәселеге қатысты қабылданды. Ректор өндірістік практика барысында әдіскер мен студент арасындағы байланысы, практик-әдіскерлердің оқу процесіне қатысуы, шағын жинақты мектептерге қажетті мамандар үшін ашылған білім беру бағдарламалары сияқты сұрақ туындаған біраз тақырыптарды қозғады. Сонымен қатар ЖОО басшысы алқа жиынына қатысушыларды университеттегі маман даярлау бойынша енгізіліп жатқан жаңашылдықтармен де таныстырды.

Сондай-ақ Бауыржан Ердембеков алқа жиынына қатысқан аудан әкімшіліктері мен аудандық білім мекемелерінің өкілдеріне университеттің 2 ай бойы өткізген «Жұбанов керуені» мегажобасын жүзеге асыруда көрсеткен қолдаулары үшін алғыс айта келе, тағы бір өзекті мәселе төңірегінде ойын жеткізді. «12 ауданда кәсіби бағдар бойынша анкета арқылы мониторинг жүргіздік. Нәтижесінде, әр мектеп бітіруші түлек жоғары білім алуды армандайтынын көрдік. Алайда түлек арманы оның білім деңгейімен, ой-өрісімен әрқашан сай келе бермейді ғой. Сондықтан бұл тура-

лы ата-ана, мектеп ұжымы оқушыға дұрыс бағыт берсе жақсы болар еді», — деді ректор.

Бүгінде университетте 15 мың білім алушы оқып жатыр. Жыл сайын 400-ден астам студент шетелдік серіктес оқу орындарында семестрлік білім алады. Қос дипломды білім беру бағдарламасы жұмыс істейді.

Билғы оқу жылының басты мақтанышы - Жұбанов университетіне 200-ге жуық «Алтын белгі» иегерлері қалап түсті. Олар университеттің оқуда озат, қоғамдық істерде белсенді жастарының қатарын толықтырды.

ЦЕЛЬ ВУЗА - УДЕЛИТЬ ПРИОРИТЕТ КАЧЕСТВУ

Ректор университета имени Жубанова Бауыржан Ердембеков принял участие в заседании коллегии по итогам 2019 года и приоритетам на 2020 год управления образования Актобинской области, а также поделился своими взглядами о развитии сферы высшего образования. По сведениям руководителя ВУЗа, в стране сокращается количество университетов с педагогическим направлением с 85 до 25. При этом Б.Ердембеков отметил главной целью на будущее — направленность работы на качество. Теперь абитуриенты, набравшие только проходной балл, не смогут поступить на педагогические специальности. Не будут приниматься и документы у участников программы «Серпин-2050». Данный проект предназначен для обучения и трудоустройства молодежи из густонаселенных южных областей в северные, западные и восточные регионы Казахстана. Причиной отказа реализации программы «Серпин» — в заинтересованности университета Жубанова в обеспечении образования и трудоустройства молодежи нашего региона.

Б.Ердембеков остановился на тесной связи между университетом и школами. Он рассказал об открытых в районных школах филиалах университета. Но если эти центры не дадут результатов, их придется закрыть, подчеркнул ректор. Отныне студенты на последнем, четвертом курсе бакалавриата будут проходить производственную практику в течение всего учебного года. Оптимальное решение по данной актуальной проблеме было принято для повышения квалификации будущих специалистов. В ходе практики будут налажены отношения между куратором курса и студентом, повысится участность практиков в учебном процессе и образовательных программах, будут разработаны учебные программы для малокомплектных школ.

Глава вуза также проинформировал участников коллегии о нововведениях, внедряемых при подготовке специалистов в университете.

Бауыржан Ердембеков поблагодарив представителей районных акиматов и учебных за-

ведений за поддержку в течение двух месяцев в реализации мегапроекта «Караван Жубанова», поднял не менее важный вопрос. «Мы провели анкетирование во всех 12 регионах. По итогам его мониторинга стало ясно, что все выпускники мечтают о высшем образовании. Однако это желание не всегда соответствует уровню образования выпускника. Поэтому родители и специалисты школ должны давать им правильные указания и направления», — сказал ректор.

В настоящее время в университете обучается 15 тысяч студентов. Ежегодно более 400 студентов обучаются за рубежом в университетах-партнерах. Существует программа двух-дипломного обучения. Главная гордость этого учебного года — университет Жубанова выбрали около 200 обладателей «Алтын белгі». Они пополнили ряды активной и преуспевающей молодежи университета.

THE GOAL OF THE UNIVERSITY IS TO GIVE PRIORITY TO QUALITY

Rector of the Zhubanov University Bauyrzhan Yerdembekov took part in the Board meeting on the results of 2019 and priorities for 2020 of the department of education of the Aktoobe region, and also shared his views on the development of higher education. According to the head of the University, the country is reducing the number of universities with a pedagogical direction from 85 to 25. At the same time Bauyrzhan Yerdembekov said the main goal for the future will be the focus of the work on quality. Now, applicants who have scored only a passing score will not be able to enroll in pedagogical specialties. Documents from participants of the "Serpin-2050" program will not be accepted either. This project is intended for training and employment of young people from densely populated southern regions in the Northern, Western and Eastern regions of Kazakhstan. The reason for the refusal to implement the Serpin program is the interest of Zhubanov University in providing education and employment for youth in our region.

Bauyrzhan Yerdembekov stayed close links between the University and the schools. He spoke about the branches of the University opened in district schools. But if these centers do not produce results, they will have to be closed, the rector stressed. From now on, students in the last, fourth year of the bachelor's degree will undergo practical training throughout the academic year. The optimal solution to this urgent problem was taken to improve the skills of future specialists. During the practice, the relationship between the course curator and the student will be established, the participation of practitioners in the educational process and educational programs will be increased, and training programs for small schools will be developed.

The head of the University also informed the participants of the Board about the innovations introduced in the training of specialists at the University.

Bauyrzhan Yerdembekov thanked representatives of regional akimats and educational institutions for their support in the implementation of the mega-project "Zhubanov kerueni" for two months, and raised an equally important issue. "We conducted a survey in all 12 regions. According to the results of its monitoring, it became clear that all graduates dream of higher education. However, this desire does not always correspond to the level of education of the graduate. Therefore, parents and school specialists should give them the right instructions and directions," the rector said.

Currently, the University has 15 thousand students. Every year, more than 400 students study abroad at partner universities. Exists the program double-diploma education. The main pride of this academic year - Zhubanov University was chosen by about 200 owners of "Alтын belgi". They joined the ranks of active and successful youth of the University.

Main news

ДӘУЛЕТ ӘБЕНОВ ӨМІР ЖОЛЫНЫҢ АЛТЫНШЫ АСҚАРЫНА КӨТЕРІЛДІ

Танымал қоғам қайраткері, Қазақстан Республикасының білім беру ісінің құрметті қызметкері, тарихшы-ғалым Дәулет Әбеновті әріптестері 60-қа толған кемел жасымен құттықтады. Дәулет Құсайынұлының туған елге деген шексіз сүйіспеншілігіне, биік парасатына, шебер ұйымдас-тырушылығына, ерекше қоғамдық белсенділігіне қызықпау мүмкін емес. Ол ылғи да қозғалыста, елдегі қайнаған жаңалықтар ортасында жүреді. Медиаспикерлігі өз алдына дара қасиеті.

Ол Қарағанды облысы, Балқаш қаласы, Тас-Арал селосында 1960 жылдың 21 ақпанында дүниеге келген. 1975 жылы Тас-Арал сегізжылдық мектебін аяқтап, 1977 жылы №3 Озерный орта мектеп-интернатында білімін жалғастырады. Сол жылы Балқаш педагогикалық училищесінің «Дене тәрбиесі» бөліміне оқуға түскен. 1980 жылы аталған училищені үздік дипломмен бітіріп, С.М.Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің тарих факультетіне түсіп (қазіргі әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті), оны 1985 жылы тәмамдаған. 1985-1992 жылдар аралығында Ақтөбе мәдени-ағарту училищесінде тарих және қоғамтану пәндерінің оқытушысы, ал 1992 жылдан Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университетінде оқытушы, аға оқытушы, доцент, кафедра меңгерушісі, декан қызметтерін атқарды.

1995 жылы әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық мемлекеттік университетінің «Қазақстанның жаңа және қазіргі заман тарихы» кафедрасында ғылыми тәжірибеден өтіп, 1996-1999 жж. аспирантураның күндізгі бөлімінде оқыды.

2000 жылы профессор Т.Қ.Қаратаевтың же-текшілігімен «Отан тарихы» (Қазақстан Республикасының тарихы) мамандығы бойынша диссертациясын қорғап шықты. Кандидаттық диссертациясының тақырыбы: «XIX ғасырдың соңы мен XX ғасырдың басында қазақ жеріне орыс шаруаларының қоныстануы және оның зардаптары (Орал, Торғай облыстарының мате-риалдары негізінде)».

Оның қоғам игілігіне бағытталған жемісті ең-бегі талай рет мемлекет тарапынан марапаттал-ды.

Дәулет Әбеновті мерей жасымен құттықтауға арналған жиында оның кеудесіне «Университетті дамытудағы еңбегі үшін» медалі тағылды.

ДАУЛЕТУ АБЕНОВУ 60 ЛЕТ

Коллеги поздравили с 60-летним юбилеем известного общественного деятеля, заслуженно-го деятеля образования Республики Казахстан, историка - ученого Даулета Абенова. Невозмож-но не отметить любовь Даулет Кусаиновича к ро-дине, высокий интеллект, умелую организацию и особую социальную активность. Он всегда в движении, в центре новостей страны. Индиви-дуальной чертой можно назвать и его медиаспи-керство.

Тарихшы-ғалым Орынбор-Ташкент темір жо-лы тарихын, Ақтөбе бекінісінің тарихын және орыс шаруаларының Ақтөбе жеріне қоныс ауда-ру тарихын, патша өкіметінің Батыс Қазақстан-дағы миссионерлік саясатын, Ақтөбе өңірінде-гі 1920 жылдардағы ашаршылық зардаптарын, Ақтөбе облысының білім беру ісінің тарихын жө-не өзі қызмет жасайтын Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университетінің та-рихын зерттеп, 100-ге жуық ғылыми мақалалар жазған.

Он родился 21 февраля 1960 года в селе Тас-Арал города Балқаш Карагандинской облас-ти. В 1975 году окончил Тас-Аральскую восьми-летнюю школу, а в 1977 году после обучения в Озерной средней школе - интернате № 3 посту-пил в Балқашское педагогическое училище на факультет физического воспитания.

В 1980 году с отличием окончил училище и поступил на исторический факультет Казахского государственного университета им. С.М.Кирова (ныне Казахский национальный университет

имени аль-Фараби), который он завершил в 1985 году. С 1985 по 1992 год работал преподавате-лем истории и социологии в Актобинской куль-турно-образовательной школе, а с 1992 года - преподавателем, старшим преподавателем, до-центом, заведующим кафедрой, деканом Акто-бинского регионального государственного уни-верситета им. К. Жубанова.

В 1995 году прошел научную стажировку на базе кафедры «Новая и новейшая история Ка-захстана» КазНУ им. Аль-Фараби. Проходил оч-ную аспирантуру с 1996 по 1999 годы.

В 2000 году защитил диссертацию по спе-циальности «070002 - Отечественная история» (История Республики Казахстан) под руковод-ством профессора Т.К.Каратаева. Тема кан-дидатской диссертации: «Поселение русских крестьян на казахских землях в конце XIX начале XX веков и его последствия (по материалам Уральской и Тургайской областей)».

Ученый посвятил более 100 научных статей истории железной дороги Оренбург-Ташкент, истории крепости Актобе и переселения русских крестьян в Актобе, миссионерской политике царс-кого правительства в Западном Казахстане, по-следствиям голода 1920-х годов в Актобинской области, истории образовательного процесса в Актобинской области и собственно К. Жубанова, истории Актобинского регионального государ-ственного университета.

Его плодотворная работа на благо общества неоднократно отмечалась государственными наг-радами.

На торжественном собрании по случаю юби-лея Даулета Абенова ему была присуждена ме-даль «За заслуги в развитии университета».

DAULET ABENOV IS 60 YEARS OLD

Colleagues congratulated the famous public fig-ure, honored worker of education of the Republic of Kazakhstan, historian and scientist Daulet Abenov on the 60th anniversary. It is impossible not to note Daulet Kusaichovich's love for the Motherland, high intelligence, skillful organization and special social activity. He is always on the move, at the center of the country's news. Individual features can be called and its mediaspectrum.

He was born on February 21, 1960 in the vil-lage of Tas-Aral in the city of Balkhash, Karagan-da region. In 1975, he graduated from the Tas-Aral eight-year school, and in 1977, after studying at Oz-ernaya secondary boarding school No 3, he entered the Balkhash pedagogical school at the faculty of physical education.

In 1980, he graduated with honors and entered the historical faculty of the S. M. Kirov Kazakh state University. (now Al-Farabi Kazakh national Univer-sity), which he completed in 1985. From 1985 to 1992, he worked as a teacher of history and sociol-ogy at the Aktoke cultural and educational school, and since 1992-as a teacher, senior lecturer, asso-ciate Professor, head of the department, dean of the K. Zhubanov Aktoke regional state University.

In 1995, he passed a scientific internship at the department of "New and modern history of Kazakh-istan" of Al-Farabi KazNU. He completed full-time postgraduate studies from 1996 to 1999.

In 2000, he defended his thesis on the special-ty "070002-National history" (History of the Republic of Kazakhstan) under the guidance of Professor T. K. Karataev. Title of the PhD thesis: "Settlement of Russian peasants on Kazakh lands in the late XIX - early XX centuries and its consequences (based on the materials of the Ural and Turgay regions)".

The scientist devoted more than 100 scientific articles to the history of the Orenburg-Tashkent rail-way, the history of the Aktoke fortress and the re-settlement of Russian peasants in Aktoke, the mis-sionary policy of the tsarist government in Western Kazakhstan, the consequences of the famine of the 1920s in the Aktoke region, the history of the educa-tional process in the Aktoke region and K. Zhuban-ov himself, the history of the Aktoke regional state University.

His fruitful work for the benefit of society has been repeatedly awarded state awards.

At a solemn meeting on the occasion of the an-niversary of Daulet Abenov, he was awarded the medal "For services to the development of the Uni-versity".

✓ Ақ ағамы

— Кто привел тебя на ринг?

— В 2017 году я стала увлекаться тренажерами, после чего меня привлек такой вид спорта как кикбоксинг. Придя в спорт зал, у меня наладились хорошие отношения с тренером. Он во мне увидел упорный характер и большой настрой на будущее. Это был Наурзбаев Азамат Умеркалович. С ним мы прошли большой путь в кикбоксинге. Уже после 4 месяцев занятий я поехала на первые свои соревнования - на Чемпионат Актюбинской области, который прошел в селе Мартук. Завоевала первую медаль - первое I место. Тогда у меня появилась цель на будущее - побеждать. Сейчас в моей копилке достижений много титулов. В 2017 году я стала Чемпионкой Республики Казахстан по кикбоксингу. Через год в городе Костанай я заняла I место на Чемпионате Республики Казахстан среди участников 2002-2003 годов рождения. Также в 2018 году стала первой на Чемпионате Республики Казахстан, проходящим в городе Шымкент, среди участников 2004-2005-2006 годов рождения.

— Что тебе дает бокс, кроме победы?

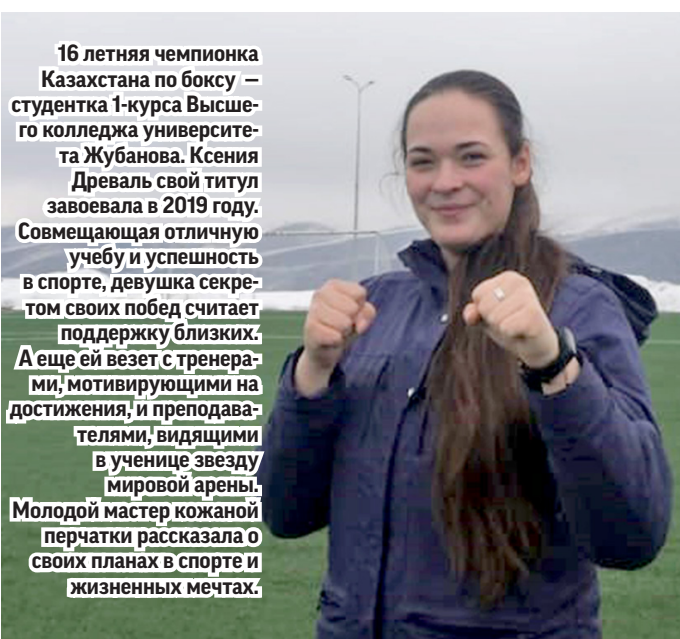
— В 2019 году я пришла в бокс. Тренировалась под руководством Балмагамбетова Алимбека Зарлыковича. С тренером мы вышли на международный уровень - принимали участие на соревнованиях в Сербии. Я оправдала надежды региона, заняв I место. После я выступила на Чемпионате Республики Казахстан по боксу. Он проходил в 2019 году в городе Арыс. Мне присудили I место и я стала Чемпионкой Казахстана. Свои навыки и мастерство я показывала на ринге Москвы. Результатом моих боев стало II место. В данный момент я тренируюсь под руководством Уббиниязова Ерадила Жиенбаевича, являющимся основателем женского бокса в Актобе. В январе 2020 года мы с командой ездили на Чемпионат Республики Казахстан в город Экибастуз. В своем весе я заняла III место. Бокс даёт мне не только победы, но и смысл идти дальше. Когда я прихожу на тренировку, в первую очередь, меня заряжает энергией сама атмосфера зала, после у меня появляется какой-то азарт и упорство. Если у меня что-то не получается, пусть у меня уже не будет сил, все равно буду работать над своими ошибками. Сама по себе я очень сильная и с характером.

— Как относятся родители к твоему увлечению?

— Родители к моему спорту относятся положительно. Всячески помогают и поддерживают меня. Я живу в дружной и любящей семье. Моему папе, Максиму Сергеевичу, 35 лет. Мама моя Ирина

✓ Человек месяца

✓ Person of the month

16 летняя чемпионка Казахстана по боксу — студентка 1-курса Высшего колледжа университета Жубанова. Ксения Древаль свой титул завоевала в 2019 году. Совмещающая отличную учебу и успешность в спорте, девушка секретом своих побед считает поддержку близких. А еще ей везет с тренерами, мотивирующими на достижения, и преподавателями, выдающими в ученице звезду мировой арены. Молодой мастер кожаной перчатки рассказала о своих планах в спорте и жизненных мечтах.

Ксения ДРЕВАЛЬ

БОКС ДАЕТ МНЕ НЕ ТОЛЬКО ПОБЕДЫ

Павловна - домохозяйка, ей 33. У меня есть родная сестренка Мария и братик Иван. В школу меня отдали в 6 лет. На протяжении 9 лет я хорошо училась, была активисткой. Тогда я занималась танцами и волейболом.

— Ты сразу же попала в руки опытного тренера, который воспитал чемпиона мира. Благодаря его подготовке ты стала чемпионкой страны. В чем секрет успешности твоего первого тренера по боксу А.Балмагамбетова? Расскажи о своем впечатлении.

— С первых дней, с Алимбек агаем у меня наладились хорошие отношения. Знаете, я даже и не думала, что он тренер Галиба Джафарова. Этот факт вызвал у меня восторг. Постепенно мы начали выезжать на сборы по Казахстану. Не буду скрывать, я была самая крупная в команде, поэтому мне выпадало мало спарингов на соревнованиях. По приезду домой со сборов Алимбек агай ставил меня с мальчиками моего веса. Да, это тяжело, но мне дало много опыта и новых навыков.

— Кроме спорта есть у тебя интересы и навыки?

— Кроме спорта я, как любая другая девочка, люблю ходить в салон красоты и приводить себя в порядок. Помимо этого, я помогаю своей маме по дому и с детьми. Несмотря на плотный график занятий в колледже и тренировок,

на выходных стараюсь проводить время с семьей.

— Как ты видишь свое будущее?

— Планы на будущее у меня очень большие. В первую очередь, я хочу окончить учёбу на

отлично, получить красный диплом. Также совмещать выезды на соревнования и там добиваться успехов. А дальше - как жизнь сложится. Надеюсь, у меня все получится и когда-то мое имя будет звучать на мировом уровне.

— Расскажи о студенческой жизни. Как она проходит?

— Студенческая жизнь мне очень нравится. Хотя и я все время в отъездах, но поддерживаю отношения с куратором и однокурсниками. Спасибо им, что не препятствуют в моем увлечении спортом и каждый раз спокойно меня отпускают на сборы и соревнования.

В этом году мне предстоит много выездов, чтобы получить путевку на Чемпионат Азии. Для этого я буду упорно тренироваться и прикладывать все усилия. Я благодарна родителям, за мою уверенность, за их поддержку и мотивацию. Также большое

спасибо первому тренеру за его большую работу и веру в меня. Я также хочу оправдать старания и надежды моего нынешнего тренера.

Беседовала
Айгерке СУЛТАНБЕКОВА

Басты жаңалықтар

ОНДАСЫН ОРАЗАЛИН
ЖҰБАНОВ УНИВЕРСИТЕТІ
ЖАЙЛЫ ЖЫЛЫ ЛЕБІЗДЕ

Ақтөбе облысының әкімі Ондасын Оразалин ақпан айында өңір жұртшылығымен кездесіп, аймақтың 2019 жылғы әлеуметтік-экономикалық дамуының қорытындылары және 2020 жылға арналған міндеттері туралы есеп берді. Кездесу барысында ол алғашқы жоғары білімін алған альма-матері туралы жылы лебізін білдірді. Атап айтқанда ҚР Президенті кадрлық резервіне өткен ақтөбелік жастардың Жұбанов университеті түлектері екенін мақтанышпен жеткізді. Сондай-ақ университеттің «Рухани жаңғыру» мемлекеттік бағдарламасын жүзеге асыруда қосып жатқан зор үлесіне де тоқталды. «Бағдарлама бойынша ЖОО-да 14 жаңа білім бағдарламасы енгізілді. «Жұбанов кітапханасы» сериясымен ақтөбелік ғалымдардың 22 ғылыми-зерттеу еңбектері жарық көрді, жалпы 100 кітап шығару жоспарланған. «Жұбановтан — Абайға» бағытымен университеттің экспедициялық тобы ұлы ақынның туған жеріне барып қайтты», — деді О.Оразалин баяндамасында. Кездесуге университет ректоры Бауыржан Ердембеков бастаған профессор-оқытушы құрамының тобы қатысты.

ОНДАСЫН ОРАЗАЛИН ВЫСКАЗАЛ
ПОЛОЖИТЕЛЬНЫЙ ОТКЛИК
ОБ УНИВЕРСИТЕТЕ ЖУБАНОВА

Аким Актобской области Ондасын Оразалин в феврале встретился с населением региона, выступив с отчетом по итогам социально-экономического развития за 2019 год и задачами на 2020 год. В ходе мероприятия он выразил положительный отзыв о своем первом альма-матер, где получил высшее образование. С гордостью отметил, что прошедшая в кадровый резерв Президента РК актобинская молодежь - выпускники университета Жубанова. Также остановился на большом вкладе университета в реализации государственной программы «Рухани жаңғыру». «По данной программе в ВУЗе были открыты 14 новых образовательных программ. Опубликовано 22 научно-исследовательских труда актобинских ученых под серией «Жұбанов кітапханасы». Всего в плане выпустить 100 книг. По маршруту «От Жубанова к Абая» экспедиционная группа университета посетила малую родину великого поэта» - сказал О.Оразалин в докладе. На встрече приняла участие профессорско-преподавательская группа под началом ректора университета Бауыржана Ердембекова.

ONDASYN URAZALIN EXPRESSED
A POSITIVE RESPONSE ABOUT
ZHUBANOV UNIVERSITY

Akim of Aktoobe region Ondasyn Urazalin met with the population of the region in February, making a report on the results of socio-economic development for 2019 and tasks for 2020. During the event, he expressed positive feedback about his first Alma mater, where he received higher education. He noted with pride that the Aktoobe youth who passed into the personnel reserve of the President of the Republic of Kazakhstan are graduates of Zhubanov University. He also highlighted the great contribution of the University in the implementation of the state program "Rukhani zhangyru". "According to this program, 14 new educational programs were opened at the University. Published 22 research works of Aktoobe scientists under the series "Zhubanov Kitapkhanyasy". In total, the plan is to release 100 books. On the route "From Zhubanov to Abai", the University's expedition group visited the small homeland of the great poet," Ondasyn Urazalin said in the report. The meeting was attended by faculty group under the authority of the rector of the University of Bauyrzhan Yerdembekov.

Главные новости

АҚТӨБЕДЕ АБАЙҒА
ЕСКЕРТКІШ ОРНАТЫЛАДЫ

Бұл жөнінде Өңірлік коммуникациялар қызметі алаңында ұйымдастырылған «Рухани жаңғыру» бағдарламасының өткен жылы жүзеге асырылуы және биылғы жылға жоспары» баяндалған брифинг кезінде хабарланды. Ескерткішті орнатуға 50 миллион теңге қаражат бөлінген. «Абай ескерткішін салуға Абай даңғылы бойындағы аллеядан арнайы орын белгіленді. Бүгінде «Үздік эскиздік жоба» байқауы жарияланды. Бұл жұмыстарды Абай Құнанбайұлының тамыз айын-

дырбаев. Также на брифинге руководитель управления внутренней политики региона Айбек Копенов ознакомил с крупными из 620 проектов, реализованных спонсорами в рамках акции «Туған жерге тағзым». Заместитель начальника областного управления образования Нургүл Бертлеуова сообщила, что по этой программе запущено около 70 крупных проектов в сфере образования. В конце брифинга было объявлено, что в этом году в рамках программы «Духовной модернизации» планируется реализовать 204 проекта и мероприятия. Помимо строительства памятника Абая, в городе будут построены новые объекты.

да өтетін мерейтойына дейін аяқтауды жоспарлап отырмыз, — деді брифингке қатысқан облыстық мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының басшысы Нұрхан Қадірбаев. Сондай-ақ брифингте облыстық ішкі саясат басқармасының басшысы Айбек Көпенов тұрақты өтетін «Туған жерге тағзым» акциясы нәтижесінде меценаттардың демеуімен жүзеге асқан 620 жобаның ірілерімен таныстырды. Ал облыстық білім басқармасы басшысының орынбасары Нұргүл Бертлеуова аталған бағдарлама бойынша білім саласында 70-ке жуық үлкен жобалардың іске қосылғаны туралы айтты. Брифинг соңында «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында биыл 204 жоба мен іс-шара өткізу жоспарда екені хабарланды. Абай ескерткішін орнатудан өзге қала ішінде біршама жаңа нысандар бой көтермек. Олардың тізбегінде Есет батыр Көкіұлына ескерткіш, Т.Ахтанов атындағы қазақ драма театрына жаңа ғимарат, «Әдебиет әлемі» кешені, Ә.Молдағұлова мемориалды музейі, облыстық кітапхана, облыстық архив ғимараттарын салу бар.

ПАМЯТНИК АБАЮ БУДЕТ
УСТАНОВЛЕН В АКТӨБЕ

Об этом было объявлено в ходе брифинга в Региональной службе коммуникаций по итогам реализации программы «Духовной модернизации» за прошлый год и планах на этот. На строительство памятника было выделено 50 миллионов тенге. «Для установки памятника выделено специальное место на аллее по проспекту Абая. На сегодня объявлен конкурс на лучший эскизный проект. Его будет рассматривать в Нур-Султане по решению членов комиссии. Мы планируем завершить эту работу до юбилея Абая Кунанбаева, который состоится в августе», - сказал руководитель областного управления культуры, архивов и документации Нурхан Ка-

Среди них памятник Есет батыру Кокулу, новое здание Казахского драматического театра имени Т.Ахтанова, комплекс «Мир литературы», Мемориальный музей А.Молдагуловой, областная библиотека и областные архивы.

MONUMENT TO ABAY WILL
BE INSTALLED IN AKTOBE

This was announced during a briefing in the Regional communications service on the results of the «Spiritual modernization» program for the past year and plans for this year. 50 million tenge was allocated for the construction of the monument. «A special place has been allocated for the installation of the monument in the alley along Abay Avenue. Today, a competition for the best draft design has been announced. It will be reviewed in Nur-Sultan by the decision of the Commission members. We plan to complete this work before the anniversary of Abay Kunanbayev, which will take place in August,» said Nurkhan Kadyrbayev, head of the regional department of culture, archives and documentation. Also at the briefing, the head of the Department of internal policy of the region Aibek Kopenov familiarized with the largest of the 620 projects implemented by sponsors as a result of the «Tugan zherge tagzym» campaign. Deputy head of the regional Department of education Nurgul Bertleuova said that about 70 major projects in the field of education have been launched under this program. At the end of the briefing, it was announced that 204 projects and events are planned to be implemented this year as part of the «Spiritual modernization» program. In addition to the construction of the Abay monument, new facilities will be built in the city. Among them are the monument to Eset batyr Kokuly, the new building of the T. Akhtanov Kazakh drama theater, the World of literature complex, the memorial Museum of A. Moldagulova, the regional library and regional archives.

☑ Басты жаңалықтар

☑ Главные новости

☑ Main news

БІЗ — BIRGEMİZ

Нұр-Сұлтанда қазақстандық волонтерлардың «Birgemiz» республикалық фронт-кеңсесінің ресми ашылуы өтті. Оған Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев қатысты. Қазақстанда 2020 жыл – Волонтер жылы деп жарияланғаны белгілі. Қасым-Жомарт Тоқаев шараға жиналған волонтер-жастарға мемлекет тарапынан барлық қолдау жасалатынын айтты. Волонтерлардың жұмысы еңбек өтілі ретінде есептеледі. Қайырымдылық атын жамылып, алаяқтық жасайтындарға қатаң жаза қолданылады.

Ресми шараға Ақтөбе облысынан барған 25 волонтерлік ұйымдар көшбасшылары ішінде Жұбанов университеті жастар ісі жөніндегі комитет төрағасы Наркөзы Қартжан бастаған бір топ волонтерлар қатысты.

«Birgemiz» республикалық фронт-кеңсесі АҚСРО көрмесінің «Art Hub» павильонында орналасқан. Фронт-кеңседе «QAZVOLUNTEER.KZ» онлайн платформасының қызметі және волонтерліктің «Bilim», «Qamqor», «Ümit», «Sabaqtastyq», «Taza Älem», «Sauluq» атты 7 салалық бағыт бойынша аландары жұмыс істейтін болады.

Еліміздегі волонтерлардың ресми саны бүгінде 16 000-ды құрайды. Ал тіркелген волонтерлық ұйымдар – 200.

МЫ «ВМЕСТЕ»

В Нур-Султане состоялось официальное открытие Республиканского фронт-офиса казахстанских волонтеров «Биргемиз». В мероприятии принял участие глава государства Касым-Жомарт Токаев. Как известно, 2020 год объявлен Годом волонтерства в Казахстане. Касым-Жомарт Токаев сказал, что государство будет полностью поддерживать молодежь, вовлеченную в волонтерскую деятельность. Работа волонтеров теперь будет включена в опыт работы. Понесут строгое наказание лица, за-

нимающиеся мошенничеством под прикрытием благотворительности. В числе 25 волонтерских организаций-лидеров от Актобинской области приняла участие группа волонтеров университета Жубанова во главе с председателем комитета по делам молодежи ВУЗа Наркөзы Картжана.

Фронт-офис «Birgemiz» находится в «Art Hub» павильоне выставки EXPO. Фронт-офис предусматривает работу онлайн-платформы «QAZVOLUNTEER.KZ» и 7 направлений «Bilim», «Qamqor», «Ümit», «Sabaqtastyq», «Taza Älem» и «Sauluq».

Сегодня официальное количество волонтеров в стране составляет 16 000 человек. Зарегистрировано 200 волонтерских организаций.

WE ARE «TOGETHER»

The official opening of the Republican front office of Kazakhstan volunteers «Birgemiz» was held in Nur-Sultan. Head of state Kasym-Jomart Tokayev attended the event. As you know, 2020 is declared the year of volunteering in Kazakhstan. Kasym-Jomart Tokayev said that the state will fully support youth involved in volunteer activities. The work of volunteers will now be included in the work experience. Those who engage in fraud under the guise of charity will be severely punished. A group of volunteers from Zhubanov University headed by the Chairman of the Committee for youth Affairs of the University of Narkozy Kartzhan took part in 25 volunteer organizations-leaders from the Aktobe region.

The front office of «Birgemiz» is located in the «Art Hub» pavilion of the EXPO exhibition. The front office provides for an online platform «QAZVOLUNTEER.KZ» and 7 directions «Bilim», «Qamqor», «Ümit», «Sabaqtastyq», «Taza Älem» and «Sauluq».

Today, the official number of volunteers in the country is 16,000. 200 volunteer organizations are registered.

OPEN DAY АПТАЛЫҒЫ ӨТТІ

Жұбанов университетінің ректоры Бауыржан Ердембековтің «Жұбанов керуені» мега жобасы қала мектептерінің оқушылары үшін Open Day апталығымен жалғасты. Оны ұйымдастырған Кәсіби бағдар беру және қабылдау комиссиясы бөлімінің басшысы Рауан Жалтырбаеваның мәліметінше апталыққа 3300 оқушы қамтылған. Апталықта түлектерге кәсіптік бағдар берілді, ҰБТ-ға қатысты жаңалықтар мен сұранысқа ие мамандықтар туралы әңгімеленді. Оқу ғимараттарына серуен ұйымдастырылды. Өз кезегінде оқушылар болашағына қатысты тегін кеңес алып қана қоймай, алда армандайтын студенттік өмірдің ерекшеліктерімен де танысты. Университеттің белсенді жастарымен жақын араласып, студенттік клубтарды аралап, мәдени шараларға қатысты.

ПРОШЛА НЕДЕЛЯ OPEN DAY

Мега проект ректора университета Жубанова Бауыржана Ердембекова «Караван Жубанова» продолжился неделей Open Day для городских школьников. По сообщению организатора руководителя профориентационной и приёмной комиссии Рауан Жалтырбаевой, мероприятие охватило 3300 учащихся. На Open day проводилась профориентация, говорилось о новостях по ЕНТ, востребованным специальностям. Была организована прогулка по учебным корпусам. В свою очередь, ученики получили не только бесплатную консультацию на будущее, но и ознакомились с особенностями студенческой жизни, которую они с нетерпением ждут. Также они поближе пообщались с активной молодежью университета, посетили студенческие клубы и участвовали в культурных мероприятиях.

OPEN DAY WEEK PASSED

The mega project of the rector of Zhubanov University Bauyrzhan Yerdembekov «Zhubanov kerueni» continued with the Open Day week for city schoolers. According to the organizer, the head of the vocational guidance and admissions Committee Rauan Zhaltyrbaeva, the event covered 3300 students. On Open day, career guidance was held, news on UNT, popular specialties were discussed. A walk through the educational buildings was organized. In turn, the students received not only a free consultation for the future, but also got acquainted with the peculiarities of student life, which they are looking forward to. They also got to know the active youth of the University, visited student clubs and participated in cultural events.

Басты жаңалықтар

Главные новости

Main news

КОРОНАВИРУС АНЫҚТАЛҒАН ЕЛДЕРДЕН КЕЛГЕН АЗАМАТТАР ҚАТАҢ БАҚЫЛАУДА

Ақпанның 20-нан ҚР бас санитариялық қорғаныс департаменті қарсы арнайы Қаулысы күшіне енді. Енді әлемді жайлай бастаған эпидемияға қарсы шараларды іске асыру бағыты бойынша коронавирус тіркелген елдерден келген адамдар 3 категорияға бөлінеді. Коронавирус ошағы — Қытай Халық Республикасынан келгендер 14 күн міндетті карантинге алынып, стационарға оқшауланатын болады. Сонымен қатар оларға карантиннен

қамтылған, оның 23 647-і есептен шығарылды. Медициналық бақылауда қазір 789 адам бар, олар соңғы 14 күн ішінде келгендер, сондай-ақ олармен байланыста болған 165 адам да жіті бақылауда. 7 адам стационарлық карантинге оқшауланған. Өзірге Қазақстанда коронавирус инфекциясын жұқтырғандар анықталған жоқ.

УСИЛЕНА МЕРЫ ПО ПРЕДОТВРАЩЕНИЮ КОРОНАВИРУСА

Ведомства Казахстана, отвечающие за здравоохранение, усилили профилактические меры против коронавируса. С 20 февраля для реализации направления по предот-

ственности по статье 462 Кодекса об административных правонарушениях РК, предусматривающий штраф.

С 6 января текущего года медицинскими организациями ведется контроль состояния здоровья всех прибывших из Китая. Данный мониторинг охватил 23 801 человек, из которых 23 647 удалены из списков из-за неподтверждения диагноза. Сейчас под наблюдением медиков 789 человек. Это вернувшиеся за последние 14 суток и 165 человек, контактировавших с ними. 7 человек находятся на карантине в стационаре. Пока в Казахстане не обнаружено случаев заражения коронавирусной инфекцией.

MEASURES TO PREVENT CORONAVIRUS HAVE BEEN STRENGTHENED

Kazakhstan's health authorities have stepped up preventive measures against the coronavirus. From February 20, in order to implement the prevention of the epidemic on the territory of the country, those who arrived from countries with recorded cases of the disease will be divided into 3 categories. Mandatory quarantine by hospitalization in hospitals for 14 days are subject to persons who came from the source of infection - the people's Republic of China. After the end of the quarantine and discharge, they will continue to be monitored at their place of residence for 10 days with a detailed daily health report. All persons who have arrived from countries where more than 10 cases of infection have been recorded will be quarantined at home. These are Hong Kong, Vietnam, Australia, Singapore, Japan, Thailand, South Korea, Malaysia, Taiwan, Germany, USA, France, Macau. The assessment of health indicators during this period will be checked by district doctors who, after the expiration of the quarantine period, must call these people by phone within 10 days.

Those who arrive from countries that account for less than 10 cases of infection, such as the United Kingdom, the United Arab Emirates, Canada, India, Philippines, Italy, Spain, Finland, Nepal, Cambodia, Sri Lanka, Sweden, Belgium, Egypt, will be monitored by clinics via a telephone link within 24 days. These States may change depending on the spread of infection.

Citizens who do not comply with these rules will be held liable under article 462 of the code of administrative offences of the Republic of Kazakhstan, which provides for a fine.

Since January 6 this year, medical organizations have been monitoring the health status of all those who arrived from China. This monitoring covered 23,801 people, of whom 23,647 were removed from the lists due to non-confirmation of the diagnosis. Now 789 people are under medical supervision. These are those who returned in the last 14 days and 165 people who had contact with them. 7 people are quarantined in the hospital. So far, no cases of coronavirus infection have been detected in Kazakhstan.

СЫНАҚ КІТАПШАЛАРЫ АЛЫНЫП ТАСТАЛДЫ

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің баспасөз қызметі ЖОО білім алушылары үшін сынақ кітапшаларының алынып тасталғанын хабарлады. Бұл шешім процедурадағы бюрократтық жайттарды азайтуға бағытталған. Еліміздің жоғары оқу орнында оқытандардың білім көрсеткіштері транскрипт түрін-

де ақпараттық жүйеге енгізілген. Транскрипт білім алушы сұратқан жағдайда беріледі. Бұл жаңашылдық 604 345 студент, 35 690 магистрант пен 6 363 докторантқа тиесілі.

Осындай адымдармен ҚР БЖҒМ еліміздегі жалпы цифрландыруға көшу бағытында жұмыс істеуде.

ОТМЕНИЛИ ЗАЧЕТНЫЕ КНИЖКИ

Пресс-служба Министерства образования и науки Республики Казахстан сообщило об отмене зачетных книжек для обучающихся в ВУЗах. Такое решение принято для снижения случаев бюрократии. Показатели успеваемости студентов высших учебных заведений страны вносятся в информационную систему через транскрипт. Последний выдается по запросу обучающегося. Новшество затронуло 604 345 студентов, 35 690 магистрантов, 6 363 докторантов.

Таким образом, МОН РК сделало еще один решающий шаг к цифровизации сферы.

CANCELED STUDENT'S RECORD BOOK

The press service of the Ministry of education and science of the Republic of Kazakhstan announced the cancellation of record books for students in Universities.

This decision was made to reduce cases of bureaucracy. Performance indicators of students of higher educational institutions of the country are entered in the information system via a transcript.

The latter is issued at the request of the student. The innovation affected 604,345 students, 35,690 undergraduates, and 6,363 doctoral students.

Thus, the MES of Kazakhstan has made another decisive step towards digitalization of the sphere.

босатылғаннан кейін де тұрғылықты жерлеріне байланысты 10 күн әрі қарай бақылау жасалады. Қытайдан келушілердің денсаулық көрсеткіштерін дәрігерлер күн сайын телефон арқылы хабарлап отыруға міндеттелді. Ал 10 және одан көп инфекция жұқтырушылар табылған елдерден келгендер (Гонконг, Вьетнам, Австралия, Сингапур, Жапония, Тайланд, Оңтүстік Корея, Малайзия, Тайвань, Германия, АҚШ, Франция, Макао) 14 күн үй карантиніне алынып, емхана дәрігерінің күнделікті бақылауында болмақ. Карантин уақыты біткеннен кейін келесі он күнде олардың жағдайы телефон арқылы хабарланып отырады.

Инфекция жұқтырушылар саны 10 адамнан аз елдерден келгендерді (Ұлыбритания, БАӘ, Канада, Индия, Филиппин, Италия, Испания, Финляндия, Непал, Камбоджа, Шри-Ланка, Швеция, Бельгия, Мысыр) 24 күн бойы мекен-жайына байланысты емхана телефон арқылы хабарласып, медициналық бақылауында ұстайды. Көрсетілген елдер инфекцияның таралуына қарай өзгеріп отыруы мүмкін. Жоғарыда айтылған тәртіпке бағынбағандар ҚР Әкімшілік құқық бұзу Кодексінің 462-бабына сәйкес жауапкершілікке тартылады, айыппұл төлейді.

Елімізде осы жылдың 6-шы қаңтарынан бастап Қытайдан келген азаматтардың денсаулық жағдайы медициналық мекемелер тарапынан қадағаланады. Жүргізіліп отырған мониторингте 23 801 адам

вращению эпидемии на территории страны, прибывших из государств с зафиксированными случаями заболевания, разделяет на 3 категории. Обязательному карантину путем госпитализации в стационары на 14 дней подлежат лица, приехавшие из очага инфекции - Китайской Народной Республики. После завершения карантина и выписки, наблюдение за ними продолжат по месту жительства в течение 10 дней с подробным ежедневным отчетом о состоянии здоровья. На домашнем карантине будут все прилетевшие лица из стран, где зафиксировано более 10 случаев инфицирования. Это Гонконг, Вьетнам, Австралия, Сингапур, Япония, Тайланд, Южная Корея, Малайзия, Тайвань, Германия, США, Франция, Макао. Оценку показателей здоровья в этот период будут проверять участковые врачи, которые после истечения срока карантина должны в течение 10 дней обзванивать этих людей по телефону.

Прибывших из стран, на которые приходится менее 10 случаев заражения, это Великобритания, ОАЭ, Канада, Индия, Филиппины, Италия, Испания, Финляндия, Непал, Камбоджа, Шри-Ланка, Швеция, Бельгия, Египет, в течение 24 дней будут контролировать поликлиники через телефонную связь. Указанные государства могут меняться в зависимости от распространения инфекции.

Не подчинившихся этим правилам граждан привлекают к ответ-

Халықаралық ынтымақтастық

Международное сотрудничество

— Университеттің Халықаралық ынтымақтастық орталығында қандай жұмыстар атқарасыз? Атажұртыңызға қайтпастан бұрын алдыңызға қандай мақсаттар қойып отырсыз?

— Мен Халықаралық ынтымақтастық орталығында түрік тілінен дерістер беремін және Түркияның жоғары оқу орындарымен студенттердің алмасу бағдарламаларын жүзеге асыруға жауап беремін. Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университетінің Түркияның көптеген оқу ордаларымен ынтымақтастық хаттамасы бар. Жыл сайын талаптарға сай келетін үздік студенттер Түркияның бірқатар жоғарғы оқу орындарына бір семестрге оқуға жіберіледі. Үдеріс барысында қажетті құжаттарды дайындау және университеттермен ресми хат алмасулар жүргізіледі. Осы жұмыстар да менің міндеттемеге кіреді. Сондай-ақ, Түркия университеттерінің ғалымдарын онлайн-курстар мен конференцияларға шақыра отырып, қарым-қатынас жасауға да жауаптымын.

Түркияға қайтпастан бұрын қазақ тілін жетік меңгергім, қазақ әдебиетін тереңінен зерттегім келеді. Орыс тілін де үйреніп, еркін сөйлеу ойым да бар. Саяхаттап, бұл тамаша елді араласам деймін. Негізінде, осында жұмысымды аяқтағаннан кейін, Қазақстанға қайтадан оралатын болармын. Себебі, қазақ шәкірттерім мені болашақта болатын үйлену тойларына шақырып қойды (күледі).

— Әдебиет саласына қалай келдіңіз? Біреудің ықпалы болды ма?

— Есімді білгелі тіл және әдебиет саласын жақсы көремін. Өйтсе де, бұл салаға келуіме себепші орта мектептегі түрік тілі және әдебиетінің ұстазы. Салаға деген қы-

зығушылығыма сол кісінің ықпалы ерекше болды. Негізінде, әкем құқық саласын оқығанымы қалады. Бірақ мен «өзім қалаған салама оқимын» деп қарсылық көрсеттім. Университет қабырғасында бұл сала бойынша Түркиядағы ең үздік оқытушылардан білім алдым. Маған тіл саласында жұмыс істеген қатты ұнайды. Себебі, тілдегі сөздер, суреттер сол тілде сөйлейтін елдердің мәдениетінен, сенімінен, өмірге деген көзқарасынан түсінік береді. Тіл мен әдебиетті өмірден тәуелсіз деп қарастыруға болмайды. Әдебиет — бұл тілмен алға қойылған өнер. Менің ойымша, тіл және әдебиет өмірді және адамдарды түсіндіруге тырысады және әрбір адам өмірдің мағынасын іздену үстінде деп ойлаймын.

— Әдебиет саласында өзіңіздің үлгі тұтатын тұлғаңыз бар ма? Қазақ жазушыларынан кімдердің шығармаларын оқисыз?

— Негізінде, ондай ұлы тұлғалар көп. Бірақ, бір адаммен шектелетін болсам, мен үшін орны бөлек тұлға — Шыңғыс Айтматовты айтар едім. Өйткені Айтматов күллі адамзат және ғалам туралы керемет сыр шертеді. Маңыздылығын айтар болсам, ол КСРО заманында әдебиеттің асқақ шыңына табан тіреді десем де болады. Сондықтан да, оның ерен еңбектері мәңгі күшін сақтап тұрады деп санаймын.

Қазақ әдебиеті де өте бай әдебиет. Мен Мұхтар Әуезовтің «Абай жолы» роман-эпопеясын және Әбіш Кекілбаевтың «Аңыздың ақыры» романын түрік аудармасында оқыдым және маған қатты ұнады. Сондай-ақ, Мұхтар Шахановтың «Шыңғысхан құпиясы» туындысы өте әсерлі екенін естідім. Егер де қазақ әдебиеті еңбектерінің түрік тіліндегі аудармалары неғұр-

лым көп болса, соғұрлым түрік оқырманы қазақ әдебиетін біліп, жақсы көреді.

— Баршамыз білетіндей, қазақ тілі мен түрік тілі туыстық тілдер тобына жатады. Өйтсе де шетелдік тіл саналатын түрік тілін үйренуге қазақ студенттерінің ынтасы қалай?

— Ия, түрік және қазақ тілдері бір-бірімен туыстас тілдер тобына жатады. Екі тілдің грамматикасының қатты ұқсауы осы сөзге дәйек бола алады. Мысал ретінде, біздер, яғни түріктер үшін қазақша меңгеру, ағылшын немесе орыс тілдерін үйренуге қарағанда өте оңай. Қазақтарға да түрікше үйрену жеңіл болуы керек. Студенттердің талабына тоқталатын болсам, деріс беру барысында олардың шет тілдерін үйренуге қабілеттерінің зор екендігін байқадым. Қазақ жастары екі тілді үйреніп өседі. Сол себептен, түрік тілі секілді ұқсас тілді меңгеру оларға аса қатты қиын емес. Дәріске келген студенттеріміздің түрікше үйренуге деген ықыласы жоғары. Бұл мені қуантады. Шынымды айтсам, осында келмес бұрын талапты жастардың ықыласы мұншалықты күшті екен деп ойламаппын. Олардың көпшілігі еңбекқор және ізденімпаз студенттер. Берілген үй тапсырмаларынан бөлек, телеарналардан сериалдар қарап, кітаптар оқып және түрікше әндер тыңдау арқылы тілге деген дағдыларын дамытады.

— Алғашқы сәттерде, жергілікті тіл білмейтін жаңа жолаушы үшін кездесетін қандай мәселелерге тап болдыңыз және де көмек қолын созған жанаһыр жандарды жолықтыра алдыңыз ба?

— Ия, әрине, алғашқы келген сәтімде, тіл білмегендіктен біраз түсінбеушілік мәсе-

KITA BAF

ОМЕР
Түркия м
ситетінд
тымақта
сының к
ситетін «
жалғаст
шығарма
жылы Ка
меткер б
қорғауға
үстінде.
Сұқба

лелеріне тап болдым
інде орналасқан сон
дың көмектесуі арқасы
сезіндім. Атап айтсам
жұмыс жасайтын апа
ханым көп қол үшін т
және сыпайы тұлға
Сания апайдың қазақ
кен көмегінің арқасын
гілерге тап болғаным
жатақханамен байла
лелермен қатар, ұлы
нақжайлылығының ал
білгені үшін үлкен ал
леді. Алдағы уақытта
зықты шақтарымды о
рімге толы жақсы а
деп ойлаймын.

— Ақтөбенің қан
ошақтарына барды

— Ақтөбеде Тама
сына қазақ бауырлар
зиярат еттім. Сонда
айрықша естелігі бар
Мұражайы да қазақ ж
қыын-қыстау заманы
рынан сыр шертетін.
Ол жерден тарихи ж
реттерді көрдім және
тырдың мазарында ж
ның "ас беру" дәстүрі
жылы қарсы алды ж
дем жатсынбады. Ол
орталығында" концеп
лардың барлығы мен
тәжірибелер, қызық
естеліктер сыйлады.

— Сізден енді ш
де сұрасақ. Білімқұ
берер ақылдарыңыз
Қазақ халқында «К
білім тоқығандық»
Кітап оқу — құнды
сыз дәлел десек т
казіргі өскелең ұрпа
на, соның ішінде кі
зығушылығы қанда
термілген жас ұрпа
ман сылтауына ысы

— Мен Түркияда
оқудың маңыздылығы
теріме кеңесімді бері
генде бұл мәселе бол

тнво ☒ The international cooperation

А ЖЕТПЕС ҚАЗЫНА

ФАРУК АТЕШ, Түркия, Кастамону университетінің түрік тілі және әдебиеті оқытушысы. 1989 жылы мемлекеті, Ыстанбұл қаласында дүниеге келген. Қазір Кастамону қаласындағы Кастамону университеті алты жылдан бері ұстаз болып еңбек етеді. 2019 жылдың қыркүйек айында, Халықаралық ынстық хаттамасымен Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университетіне, екі оқу орда-елісімшарты төңірегінде бір жылға қызметке келді. Ол 2011 жылы Ыстанбұлдағы Мармара универ-ситетінің «Түрік тілі және әдебиеті» мамандығы бойынша бітірген. Магистр дәрежесін де осы университетте алып, қазіргі түрік әлемі әдебиеті бойынша білім алып шықты. 2014 жылы Шыңғыс Айтматовтың «Аңсау» романын түрік тіліне аударған, «Өздек сөзін жазу» бойынша магистрлік диссертациясын аяқтаған. Сол маусымда Кастамону университетінде қазіргі түрік-поляк диалектілері мен әдебиеті кафедрасында ғылыми қыз-метін бастады. Сондай-ақ, түрік әлемі әдебиеті саласындағы докторлық дәрежесін де аяқтады. Ана тілінен өзге ағылшын тілін меңгерген және қазақ және орыс тілдерін үйрену

тты жүргізген Алишер Амиров.

Алайда, Жастар үй-інде, жанаһыр жандар-ында, біраз жеңілдікті, сонда вахтерші боп, Мустафина Сания, иігізіп, өзін өте жақсы ретінде таныта білді. тілін үйретіп, көрсет-анда ешқандай кедер-і жоқ. Ол кісіге маған нысты барлық мәсе-ы қазақ халқының қо-ықын белгісін көрсете-ысымды білдіргім ке-а Ақтөбеде біраз қы-ол кісідей жүрегі мей-дамдармен өткіземін

дай мәдени-тарихи-ңыз?

Есет батырдың ба-арыммен бірге барып, й бір тарихы терең, о керемет жер екен. ұртының жаугершілік, ның тарих толқында-дей әсер қалдырды. әдігерлерді және су-е бір отбасының ба-касаған қазақ халқы-не куә болдым. Мені-не шетелдік деп мүл-жерден басқа “Өнер-ртке бардым. Осын-үшін өте маңызды-ы шақтар, керемет

етелдік ұстаз ретін-мар өскелең ұрпаққа-ыды айтып өтсеңіз. **Кітап — оқығандікі, деген мақал бар. тық екені теорема-е болады. Жалпы, нақты тіл саласы-тап оқуға деген қы-й? Әлде, телефонға-қты жаһандану за-рып қоямыз ба?**

де, осы жақта да кітап-ғы туралы студент-келемін. Сайып кел-ойынша олардың мі-

нез-құлқын да назарға алу өте маңызды. Әйтпесе, берген ақылдар іске жарамай қалады. Кітап оқуға құмар емес деп, әрине, жас буынды кінәлау оңай. Біз тұрған этно-логиялық фактілерін де ескеру қажет. Мысалы, Түркиядағы көптеген жастар буыны телефон шырғауына байланған. Алайда бұл тек жастарға ғана қатысты емес. Бір елдің оқыған және интеллектуалды да-

— **Кітап демекші, сіздің кітап оқуға деген құмарлығыңызға күмәнім жоқ. Жалпы, сізге қандай кітаптар оқыған ұнайды және соңғы оқыған кітабыңыз қандай?**

— Кітап — баға жетпес қазына. Тарих және психология салаларынан сыр шертетін, терең ұғымдарды қозғап, ой көкжиегін саралайтын қалың томдарды оқыған

мыған жастарды өсіруі сөзсіз сол елдің болашағы үшін өте маңызды. Қазақ халқы біздің бауырларымыз және біз осы елдің де келешегіне өз еліміздікіндей алаңдаймыз. Бұл орайда қазақ әдебиетінен оқыған еңбектерім есіме түсіп тұр. Танитын қазақ ақын-жазушыларын айтсам: Абай Құнанбаев, Мағжан Жұмабаев, Мұхтар Әуезов, Әбіш Кекілбаев. Оқыған адамның өмірдегі кең перспективасын осы есімдерден байқауға болады. Бұл жастардың да қызығушылығын арттырады. Сондай-ақ менің бұл жакта танитын студенттерімнің кітапқа қызығушылығы төмен емес. Олар қазақ тілінде де және орыс тілінде де кітаптар оқиды. Бұл маған қуаныш сыйлайды. Себебі екі тілде бірдей кітап оқитын жастарды әлемнің барлық жерінен табу мүмкін емес.

қатты ұнайды. Алайда, түрік әдебиетінің тарихын тереңнен ұғыну үшін қызықсыз кітаптарды оқуға да тура келеді. Себебі, бұл менің жұмысым және әдебиетке талға-ымнан тыс ғалым ретінде де қарауым керек. Шетел әдебиетін тек бір елмен шектеу мүмкін емес. Толстой, Достоевский, Бальзак, Жозе Сарамаго сияқты қылқалам ше-берлерін оқығанды қалаймын. Ең соңғы оқыған кітабым — Жозе Сарамагоның түрік-шеге аударылған «Görmek» шығармасы.

— **Түрік жастарының кітап оқуға деген қызығушылығы қандай?**

— Біз түрік жастар қауымының оқуға деген әдебин қазіргі жаһандану заманынан дербес түрде ойлай алмаймыз. Жоғарыда атап өткенімдей, технологияның қарыштаған дәуірінде және бұрынғы ақпарат-тың қазіргі заман, яғни әлемжелідегі фейс-

бук, инстаграм ақпараттарымен алмасты-рылуы да түрік жастарына теріс әсерін ти-гізеді. Шындыққа мойын бұрсак, ғаламтор көмегімен жылдам әрі жеңіл түрде ақпарат ағымына қол жеткізу — қазіргі заман тала-бы. Себебі, біздер қарыштаған заманда өмір сүріп жатырмыз. Кітапхана сөрелері-нен мағлұмат алмасу уақыт және біраз шы-дамды талап етеді. Мен түрік жастарының оқуға деген құштарлығы айтарлықты күшті дей алмаймын. Білім нәрін кітап паракта-рынан іздейтін жас оқырмандар саны шек-теулі. Тіпті, түрік әдебиеті классиктерінің танымал туындыларынан бейхабарлары да табылады. Жастарды осы себепке қа-рап кіналай алмаймыз. Олар туған және өскен орталарынан алған тәлім-тәрбие-лерінен дербес түрде болмайды. Менің-ше, жастар үшін қазіргі таңда оқу әдебин қалыптастыру керек. Педагог-ұстаздар, білім саласында еңбек атқарып жатқан барша тұлғалар осы мәселеге оңтайлы шешім қа-растыруы қажет деп санаймын.

— **Сіздің, қателеспесем, Қазақстанға алғаш келуіңіз. Тұңғыш әсеріңіз қандай болды? Осында келгенше қазақ жұрты туралы қандай ойда болдыңыз?**

— Иә, бұл Қазақстанға алғаш рет келуім. Келместен бұрын қазақ жұрты жай-лы шамалы ақпараттарды ғана білдім. Әлемдік картада Алтайдан — Атырауға дейін созылып жатқан кең аймақты алып жатқанын ғана білдім. Бұл жаққа келгеннен кейін табиғаттың сулу екеніне көзім жетті. Өнерге және спортқа аса бір көңіл бөлетін халық екен. Осы тұстары мені қайран қал-дырды.

— **Айтпақшы, бүгін Ақтөбеде сықыр-лаған аяз, қар борап тұр. Менің білуім-ше, ауа райының мұндай қатал мінезі-не көп жолықпайтын секілдісіз, Түркия жылы мекен демекші. Осындай, ауа-райының мінезіне көзқарасыңыз қан-дай?**

— Иә, мен үшін Ақтөбенің ауа райы бі-раз суық. Мен 25 жыл Ыстанбұлда және 6 жылға жақын Кастамонуда тұрып жатыр-мын. Ақтөбенің қысы өскен екі ортаман да суық. Әйтсе де, уақыттың еншісінде бұл жағдайға да жәй-жәй үйреніп жатырмын. Мен үшін жақсы бір тәжірибе болды. Ауа-райы аяз болғанымен Ақтөбенің адамда-ры жылы шырайлы.

— **Енді, қазір Қазақстанның ішкі ша-раларына көңіл аударсақ. Биылғы, 2020 жыл Мемлекет басшысының шешімімен Еріктілер жылы деп бекітіл-ді. Барлығымыз білетіндей, ерікті де-ген ұғым ешқандай қысымсыз, құнсыз жұмыс атқару дегенге саяды. Сіз осын-дай еріктілер тобы жайлы қандай пікір-десіз? Яғни, ел дамуына үлес қосып жатқан бұл қауым өкілін қолдайсыз ба? Және де Түркия жұртында осы ерік-тілер тобы күшімен жасалған іс-шара-лар қарасы бар ма?**

— Ерікті болып жұмыс істеу, материал-дық өтемақысыз қайырым көрсету өте маңызды. Ақша үшін ғана орындалатын жұмыс шынайы емес. Осы жылдың Қа-зақстан тұрғысынан жақсы өтуіне тілек-теспін. «Еріктілер жылы» Қазақстанның жаңа белестерге шығуына өз үлесін қо-сады деп үміттенемін. Шынымды айтсам, Түркияда мұндай шаралар бар ма, біл-меймін, бірақ, әрине бар болғанын қалар едім.

— **Жүреқарды жауаптарыңыз үшін үлкен рахмет.**

✓ Шығармашылық беттері

✓ Творческие страницы

Мәди Айымбетовтің

Филология ғылымдарының докторы, профессор Серік Негимов: «Мәди Айымбетов шығармалары – ел суреттерінің көрмесі деуге лайық» – деп баға берген еді. Шындығында да, жазушы шығармашылығы туралы зерттеу жүргізу барысында ғалым С.Негимов берген бағаның ақиқаттығына көзіміз жете түсті. Сөзіміздің дәлелі – М.Айымбетовтің 2019 жылы жарық көрген «Тіршілік миниатюралары» атты эссе-күнделік кітабы.

Бұл кітаптың аннотациясында: «Рухани жаңғыру» сипатының бір қырын ашу орайында жазылған «Тіршілік миниатюралары» – айналадағы өмір құбылыстарының, сәулетті жас елордамыз Нұр-Сұлтанның көркем көріністерінің, табиғаттың бейне жазбасы. Ал табиғат – мәңгілік тақырып, өмір барда – табиғат бар. Табиғат қана емес, күнделікті тіршілікте болып жататын сан алуан оқиғаларға да орай әр кездегі әсерлер, ой түйіндері де – осы кітапқа жинақталған фотобейнелер мен «Фейсбук» әлеуметтік желісінде жарияланған бұл күнделік-эсселердің мазмұндық сипаты, міне, осындай» деп жазған екен автор.

Жазушы Мәди Айымбетовтің шығармашылығына негіз болған миниатюра әдебиеті – көлемі шағын, құрылысы күрделі, мазмұны бай, ойы тұжырымды көркемдік шығарма. Қаламгердің «Тіршілік миниатюралары» эссе-күнделігінде табиғаттың сұлулығын суретке, бейнетаспаға түсіре отырып та, сөзбен де дәл көркемдік кестесін төккен шығармалар. Жүректен сезініп, ой түйіп жарыққа шыққан бұл туындыларды қазақ әдебиетіне жаңаша ой, көзқарас қалыптастыра алады деп ойлаймыз.

Табиғатқа әр адамның ішкі жан дүниесімен жақын болуының мәні – рухани өмірдің негізін жасаумен айрықша. Осы туындыдағы «Қорғалжын. Біртабан көлі...» атты этнографиялық этюд туралы зерттеуші Ұлықпанова Әлия Жолдасқалиқызы былай деп пікір білдіреді: «Мәди ағаның «Қорғалжын. Біртабан көлін» әр қайталап оқыған сайын үсті-үстіне түрлі ой сілемі пайда болып отырады. Тамаша қаламгерлік дарынмен қоса,

Мәди Айымбетов есімі Ақтөбе өлкесі үшін аса ыстық. Көрнекті прозаик, жазушы Қостанай облысында дүниеге келгенімен, балалық және жастық шағы Ақтөбе облысының Байғанин ауданында өткен. Еңбекке араласқан күнінен бастап, қаламгерлік қырының да қалыптасуына түбегейлі әсерін тигізген өлке – осы Ақтөбе өңірі. Автордың алғашқы әңгімелерінің бірі «Тәтті мұң» жетпісінші жылдарда жарық көрді, содан бергі жиырмаға жуық прозалық кітаптардың авторы. Бірқатар шығармалары орыс тіліне, ал жекеленген кітаптары украин, белорус, молдован, түрікмен, өзбек, қырғыз тілдеріне аударылған.

автордың фотообъектив нысанасына табиғаттың сан қимылын қырағы көзбен қалт жібермей дәл түсіріп отыратындығына тағы бір мәрте таңдай қағып отыра, табиғи әлем – әлеуметтік хәл – авторлық шеберлік деген үш одақтың үндестігін анық аңғардық. Э.Хемингуэйдың «Шал мен теңіз» кейіпкерін көзге әкелетін Сағындық ақсақалдың ауға түскен балығын нәсіп, әрі кәсіп еткен өзіндік күйі – қазіргі кей ақсақалдардың бойынан көре алмай қынжылатын қасиеттерді танып, ризашылығымызды жасыра алмадық. Мәди ағаның сонау бір жылдары «Біртабанды жетімсіретіп тас-

тап кеткен» ауылдағы өзгермеген жалғыз Біртабан көлін ғана» көріп, әрі жүрек сазған, әрі қуанған екіұдай сезімін көкірегімізбен түйсініп отырдық. Ескі мен жаманның алтын көпіріндей болған «бауырын жаңа көтеріп, кішкентай көздерін жаңа ашқан жалғыз қара күшіктердің енесі, қара тазы Ақтөс» өскен өңіріне сатқындық жасамай, тапшылымай отырған Сағындық ақсақалдың жалғыз серігіндей. Екі бүйірі жоқ, жүні жылтыраған Ақтөстің иесінің арқасында көңілі тоқ. Бұл шағын суреттеменің деталі – Ақтөс бірде бұлаңдап ойнақ салғысы келгендей, енді бірде ба-

уырын жерден енді көтерген күшігін өмірге әкеліп, көшкен ауылдың арасында жалғыз жалған жалқы өмірге жаңалық әкелгенін сезінгендей тоқмейілісіп, иесіне ит те болса ризашылығын, адалдығын сездіргісі келгендей жаутаң қағады. Қирап қалған үйлердің алыстан қараңдаған сұрқы мазар сықылданып, көңіл шіркінді сыздатып жібергенмен, «Ұшарынан жел суылдаған нар қамысты аралдары мен түбегінде жазда аққу-қазы сұңқылдап, қаңқылдап, үйрегі мен қасқалдағы у да шу, ұя салып балапан өргізген құс базары қызатын айдынында ақ бауыр балығы шоршыған көлдің»

✓ Creative pages

тіршілік миниатюралары

Сағындық ақсақал барда иесіз қалмайтындығын зерделеткен Біртабан көлінің жас өскіні, жаңалығы, жаңа өмірдің тынысын танытқан кішкентай қара күшік – болашақ бар деп тұрғандай. Ал «Ақша бұлттар» біздерді өзіне шақырғандай әсер береді. Мәди ағаның бір сәтте қаламынан өріліп шыққан осындай шебер суреттемені оқыған сәтте, оқырман ретінде осындай ойға тірелдік».

«Күлдірдің айтақыры» еліміздің батысында, Жем-Сағыздың байтақ алыбында орналасқан. Күлдірдің георельефтік ерекшелігі, бұл көп жағдайдағы кедір-бұдыр сордың орны емес екенін білдік. Мәди Айымбетовтың болжауынша, бұл жер бұрын-соңды айдыңды көл болған үлкен судың табаны. Оңтүстік жақ іргесінде Дәуіткөл мен Үлкен Көлдеу, Кіші Көлдеу сияқты көктемгі су мол жиналатын ойпаңдар бар, ал шығысында Қосқатын жалы мен батысында Қара адырдың Бекберген мен Бескембір жалдары жайғасқан айтақыр жазықтың айналасында сортаңның бір ойдамша да із-белгісі жоқ екенін айтып өтеді.

«Тіршілік миниатюралары» еңбегінде тағы бір қызықты миниатюра «Қазығұрттың басында кеме қалған...» деп аталады. Автор осы аңызбен байланысты айтылатын халық аңызын негізге ала отырып, «Қазығұрттың киелілігі неде?» деген сауалға жауап іздейді. Шымқала мен Тәшкеннің ортасын жалғаған, Кене Жібек жолының сұлбасында жатқан айдыңды тас жолдың Қазығұрт асуының бүгінгі нышаны екені айна-қатесіз! Діни-сананың естелігіндей болып қалаған Нұх пайғамбар кемесінің дүлей топан судан кейін бауырымен қайырылып тоқтаған жері – Қазығұрт тауы менмұңдалап, көз жауын алып тұра береді. Кеме қалған таудың шығыс жағында жатқан кең аңғардағы Ақбура әулиенің кесенесі, Ақбура көусар бұлағы, Ақбура теректері бәрі-бәрі қасиетті мекеннің мәңгілік кіршіксіз бейнесіне айналып кеткендей. Бұл кітапта Мәди Айымбетов табиғат

арқылы адам бойындағы бой тасалап жатқан ізгілікті ұқтырғысы келгендей. Табиғат анадан сұлулықты көре білу мен онымен бірге тыныстау, сезіне алу сүйіспеншілік сияқты адами қасиетті оятады. Бұл туынды географиялық, биологиялық суреткерлікке қосатын көптеген жаңалығы бар екеніне көзіміз жетті. Себебі, әлем табиғат, адами сезімдер мен мейірімге мұқтаж. Сол мұқтаждықты адам ғана өзінің адамилығымен өтеп бере алады. Сұлулық мейірімді оятады, ал мейірім ізгілікке жеткізеді. Адам мейірімін тек адамға емес, сонымен қатар табиғатқа, жан-жануарға бере алады деген ой жатыр.

Жазушының «Тар қапастан құтқарылған көк шымшық» эссе-кітабында «Қафенің әйнектелген жазғы орынжайына ұшып келіп, өз «еркімен» қамалған көк шымшықтың хәлі аяқ астынан тығырыққа тірелді. Еркіндікке шығарсаңылау таппай, жаны мұрын ұшына келіп байғұс құс арпалысқа түсті. Көптеп, көлбеңдеп көмек қолын создық. Еркіндікке шыққан кішкентай құс пыр етіп ұшты да кетті. Кім

жеткізе білу – міне, бұл нағыз шеберлік!

Қорыта келе, адам тіршілігі табиғатпен біте қайнасып жатады демекпіз. Табиғатсыз тіршілік жоқ, тіршіліксіз табиғат жоқ! Осынау аспан асты

білген, маусым айының осы бір мезетінде оның құйттақандай жүрегінде адам мейірімнің ып-ыстық табы қалған болар-ау, сірә!...». Жан-жануарға деген қамқорлық, табиғи әлем сұлулығын сөз суреті арқылы теңдесі жоқ көркем тілмен

әлеміндегі тіршілік атаулысын зерттеп, зерделеп адам бойындағы сезімталдықты табиғат арқылы көрсеткен туындысы «Тіршілік миниатюралары» туындысы жаңа бағытта ұсынылған.

Әдебиет жазушы еңбегі

арқылы жасалса, жанр да, кезі келгенде сөз суреткерлерінің ізденістерінен туады. Барлық жанрлар да өздерін қызықтырған нәрсені жалаң оқиғалар тізбегімен дәлелдей салмай, образ арқылы көрсетеді, бейнелейді, суреттейді. Суреттеу, дәлелдеу арқылы өздерін тебірткен, толқытқан жайдың сырын ашып, жазушы жанрды идеялық ой жеткізуге тәсіл, амал есебінде пайдаланады. Қалаған жанрды таңдауға жазушы ерікті, ықтыярлы.

Көркем прозаға қатысты көрікті ой мен тірі табиғатты толыққанды танып, көңіл көрігіне суара білетін сөз зергері жазар әлемін әдбен зерттеп, зерделеп, иін қандырып, илеуін пісірмей, тақырыбына тағдырын танып, табиғатын түгендемей тәуекелге бармайды. Орынсыз ой балалатып, орынсыз күшену, кейіпкерін тізелейтін тезге салу, жалған, жылтыр сөйлеу жазушы Мәди Айымбетовке жат қылықтай көрінді.

Маусымжан Урынбаева
«Қазақ филологиясы»
мамандығының
3 курс студенті
Жұбанов университеті

Жұбанов университетіне 85 жыл   Университету Жубанова 85 лет

У нас за окнами февраль, о котором хочется сказать словами поэтессы Вероники Тушновой:

*О, эти февральские выюги,
белёсый мятущийся мрак,
стенанья и свист по округе,
и – по пояс в снег, что ни шаг...*

Вот в такой же февральский день, 14 февраля 1940 года, в небольшом поселке Зеленый Уральской (ныне Западно-Казахстанской) области родилась Роза Федоровна Резниченко – хрупкая девочка со стойким характером. В 1928 году в голодомор семья её отца в составе 28 подвод на быках приехала из Украины в уральский поселок и осталась там. Позже Федор Резниченко женится на местной девушке и у них родятся 3 дочери, Роза Федоровна – старшая из них.

Ее детство, как и всех детей военной поры, было трудным. Дети рано выросли и становились незаменимыми помощниками для старших. Сколько помнит себя Роза Федоровна, она всегда много трудилась и не боялась никакой работы, будь то обязанности по дому или вождение трактора в поле.

Роза Федоровна училась в маленькой 7-летней школе, в которой позже открылись 8 и 9 классы. Больше всего она любила читать стихотворения со сцены. Это и были первыми шагами к будущей профессии.

После окончания школы началась педагогическая деятельность.

*Походкой несмелой на первый урок
шагает совсем молодой педагог.
Недавно сама здесь за партой*

*сидела,
но трель выпускного звонка
отзвенела.*

Как нельзя больше подходят эти строчки к тому периоду жизни Розы Федоровны, которая после выпуска год отработала в малокомплектной школе, где была и учителем, и директором.

В 1958 году Роза Федоровна поехала поступать в Уральский педагогический институт им. А.С. Пушкина. Тема

В 1963 году молодожены окончили институт, но диплом им на руки не дали. Нужно было пройти отработку. В это же время заведующая кафедрой русского языка, доцент Утехина К.А., непревзойденный знаток истории русского языка, предлагала Розе Федоровне поступить в аспирантуру Московского института им. Ленина. Но юношеский максимализм толкает семью Белоусовых на прохождение 3-годичной практики в далеком селе Джанибек.

В 1963-1966 годах Роза Федоровна набирается первоначального педагогического опыта в 5-7-х классах джанибекской школы. Жила чета Белоусовых там же, в одном из классов школы, отгородившись партами. В молодой семье педагогов родился первенец – Сергей. Сложное это было время: маленький ребенок, нехватка воды (ее в поселок привозили в цистернах), пыль, от которой

ЛЮБОВЬ

вступительного сочинения была посвящена книге Василия Ажаева «Далеко от Москвы». Так началась 5-летняя жизнь студентки на историко-филологическом факультете. В стенах альма-матер она встретила будущего мужа – Александра Николаевича Белоусова, высокого, статного юношу, к тому времени уже отслужившего в рядах Советской армии. Молодой человек бесповоротно влюбился в большеглазую улыбчивую девушку и на 5 курсе все же добился ее согласия выйти за него замуж. Расписали их, как вспоминает Роза Федоровна, в «ЗАГС-развалюхе».

невозможно отмыться, очередь за привозным хлебом. С особой теплотой Роза Федоровна вспоминает коллектив школы, который окружил их заботой: кто-то приносил испеченный дома хлеб, а кто-то баночку со сливками из-под своей коровы.

В Актобе Белоусовы оказались случайно. В 1966-м году они приехали в гости и им предложили работу. В тот же день Александр Николаевич приступил к работе замполитом в 5 училище, а Роза Федоровна учителем русского языка и литературы в средней школе № 16. Как молодому специалисту ей дали самый сложный 5 класс, в котором она стала пятым классным руководителем. Не просто было найти общий язык с детьми, но учитель с опытом смогла подобрать ключик к их сердцам. И по сей день ученики этого класса говорят своему педагогу теплые слова благодарности. После того, как была открыта СШ 25, Розу Федоровну вместе с ее классом перевели в новую школу. В 1972 году, выпустив своих первых актюбинских учеников, Роза Федоровна по приглашению руководства ВУЗа начинает работать в Актюбинском педагогическом институте.

Розу Федоровну никогда не смущали трудности, поэтому она решительно начинает осваивать методику вузовской работы. Она на протяжении всей своей деятельности в институте читала сложнейшие фундаментальные курсы, требующие основательной подготовки: «Введение в языкознание», «Общее языкознание», «Историческая грамматика»,

☑ Zhubanov University 85 years

Роза Белоусова всегда отличалась коммуникативностью, удивительной тактичностью, умением выслушать и ненавязчиво помочь. Многие годы Роза Федоровна работала рядом с такими известными учеными и преподавателями, как: Щетининым П.С., Сулковским И.Я., Криновой К.Т., Новоселовой А.Н., Чернокозовой Л.О., Адоровой Н.В., Жигаревой Е.А., Кусаевой Р.Б., Тереховой Ф.Е. Ержановой Р.К., Муратовой Т.П. и мн. др. Коллектив филологического факультета всегда с теплотой отзывается о Розе Федоровне, помнит ее интеллигентность, порядочность, обаятельность, знания, обстоятельность.

Периодически Белоусова-Резниченко исполняла обязанности заведующей кафедрой русского языка. Ей неоднократно предлагали должности заведующей кафедрой, заведующей заочным отделением, заместителя декана филологического факультета, но будучи скромным и не амбициозным человеком, Роза Федоровна всегда отказывалась.

и признательность

«Старославянский язык», все дисциплины курса «Современный русский язык». Для того, чтобы глубже понять читаемые дисциплины, она в 1978 и 1988 годах прослушала курсы повышения квалификации в Российском государственном педагогическом университете им. А.И. Герцена в Ленинграде. Особенно ей запомнились лекции известных филологов: А.В. Бондарко, Н.Е. Сулименко, А.И. Молоткова и др.

Розу Федоровну как преподавателя всегда отличало умение доступно объяснять самый сложный теоретический материал, кропотливо работать с каж-

дым студентом. Оставаясь требовательным преподавателем, она всегда поддерживала студентов, заботливо, как-то даже по-матерински, опекала их.

Все это снискало удивительное отношение студентов к Розе Федоровне: безусловное уважение, трепет перед ее строгим взглядом и требованиями, и в то же время всеобъемлющая любовь и признательность. Все выпускники, которым хотя бы раз посчастливилось соприкоснуться с этой удивительной женщиной, до сих пор испытывают перечисленные выше чувства.

Труд уважаемого педагога неоднократно отмечался высокими наградами. Она удостоена звания Ветерана труда СССР и Ветерана труда Каз ССР.

Коллектив кафедры русской филологии и межкультурной коммуникации от всей души поздравляет Белоусову - Резниченко Розу Федоровну с 80 юбилеем, желает ей здоровья, любви и заботы близких.

Татьяна Коробкова
старший преподаватель
кафедры русской филологии
и межкультурной
коммуникации
университета Жубанова

☑ Басты жаңалықтар

☑ Главные новости

☑ Main news

МҮГДЕКТІГІ БАР БАЛАЛАРҒА АРНАЛҒАН БЕЙІМДЕУ ОРТАЛЫҒЫ АШЫЛДЫ

Ерекше білім мен тәрбие қажетті балаларға мұнда психологиялық-педагогикалық бейімдеу бағытында жұмыстар жүргізіледі. Мұндай орталықтар аймақтың барлық аудандарында бар, облыс орталығында оның алғашқысы 2015 жылы салынған еді. 80 балаға шақталған орталықта 127 бала оқу-тәрбиесін алып жатқан. Екінші орталық 180 орынға есептелген. Бұл игілікті іс отбасында аутизмге шалдыққан, сөйлеу қабілеті, тірек-қимыл аппараты бұзылған, психикалық дамуы тежеулі балалар тәрбиелеп отырған ата-аналарға зор көмек. Орталықта ерекше балаларға қажетті барлық жағдай жасалған. Олардың қатарында сенсорлық бөлмені, саз бөлмесін, тренажер залын, тифлопедагог, сурдопедагог қызметтерін атауға болады. Қазіргі күні облыста 6 370 мүгедек балалар тұрады, олардың 4000-ы қалада.

ОТКРЫТ ЦЕНТР АДАПТАЦИИ ДЕТЕЙ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ

Здесь будет проводиться работа по психолого-педагогической адаптации детей со специальными потребностями. Подобные центры имеются во всех районах области, первый в областном

центре открылся в 2015 году. В центре на 80 мест обучалось 127 детей. Второй центр рассчитан на 180 мест. Эта благородное дело поможет семьям, где воспитываются дети с аутизмом, нарушением речи, ограничениями опорно-двигательного аппарата, умственной недостаточностью. В центре есть все необходимое для особых детей. К ним относятся сенсорная комната, музыкальная комната, тренажерный зал, тифлопедагог и сурдопедагогические услуги. В настоящее время в области зафиксировано 6 370 детей-инвалидов, из них 4000 живут в городе.

AN ADAPTATION CENTER FOR CHILDREN WITH DISABILITIES OPENED

Work on psychological and pedagogical adaptation of children with special needs will be carried out here. Such centers are available in all regions of the region, the first in the regional center opened in 2015. The center had 80 seats for 127 children. The second center is designed for 180 seats. This noble cause will help families where children with autism, speech disorders, limitations of the musculoskeletal system, and mental disabilities are brought up. The center has everything you need for special children. These include a sensory room, music room, gym, surd pedagogics for the blind and services. Currently, 6,370 disabled children are registered in the region, of which 4,000 live in the city.

ЕҢ ҚАРТ ВОЛОНТЕР – ҚАРАҒАНДЫЛЫҚ

Қарағанды облысының Сарыөзен аулында тұратын 82 жастағы Минниязам Авляровты жерлері «сарыөзендік супермен» атап кеткен. Қария өзінің шынжыр табан тракторымен қыста қар аршып, көктемде көмір суағарларын тазалайды. Ол ешқашан қолқабысына ақы сұраған емес. Тынымсыз еңбекке жатыққан қария қайырымдылығының волонтерлық екенін енді естіп жатыр. Оның ұлты – башқұрт. Қазақстанға тың игеру жылдарында келіп тұрақтап қалған. Өмір бойы механизатор болып еңбек еткен. Үшінші топтағы мүгедектігіне қарамастан зейнет демалысында қол қусырып отыра алмапты. Ерте көктемде көпір астындағы өзен суының деңгейін, бөгеттердің бұзылмауын қадағалайды. Жазда аз қамтылған отбасылар мен мұқтаж жандарға тегін шөп шауып, қысқы мал азығын жинап береді. Тыл ардагері «Құрмет белгісі» орденімен, «Ерен еңбегі үшін», «Шапағат» медалдарымен марапатталған. Бес баласын қазақ ұлтының салт-дәстүрімен тәрбиелеген. Күйеу бала-келіндері қазақ ұлтынан.

САМЫЙ ПРЕСТАРЕЛЫЙ ВОЛОНТЕР - КАРАГАНДИНЕЦ

82-летний Минниязам Авляров из села Сарыөзен Карагандинской области прозван односельчанами «сарозенским суперменом». Пенсионер на своем гусеничном тракторе зимой расчищал снег, а весной очищал уголь. Он никогда не просил оплаты за свою помощь. М.Авляров всю жизнь много работал, только сейчас узнал, что его дело относится к волонтерству. Он по национальности башкир. Прибыл в Казахстан во время освоения целинных земель, работал механиком. Несмотря на инвалидность третьей группы, он не мог сидеть сложа руки после выхода на пенсию. Ранней весной он очищает мосты и контролирует уровень воды в реке для предотвращения прорыва плотины. Летом бесплатно косит траву для малообеспеченных семей и нуждающихся людей, подготавливая для них зимний корм для скота. Ветеран тыла награжден орденом «Құрмет», медалями «Ерен еңбегі үшін», «Шапағат». Он воспитал пятерых детей в духе казахских обычаев и традиций. Его снохи и зятья казахского происхождения.

THE OLDEST VOLUNTEER IS FROM KARAGANDA

82-year-old Minniyazam Avlyarov from the village Saryozek Karaganda region called by the villagers "Superman of Saraozen". The pensioner used his crawler tractor to clear snow in the winter and clean coal in the spring. He never asked for payment for his help. M. Avlyarov life a lot of work, just now found out that his case relates to volunteering. He is a Bashkir by nationality. Arrived in Kazakhstan during the development of virgin lands, worked as a mechanic. Despite the disability of the third group, he could not sit idly by after retirement. In early spring, it clears bridges and controls the water level in the river to prevent the dam from breaking. In summer, the company mows grass for low-income families and people in need, preparing winter fodder for them. The veteran of the rear was awarded the order "Kurmet", the medals "Eren enbegi ushin", "Shapagat". He raised five children in the spirit of Kazakh customs and traditions. His daughters-in-law and sons-in-law are of Kazakh origin.

ҚЫЗҒЫЛТ ҚОҚИҚАЗДАР АҚТАУҒА ЕРТЕ ҰШЫП КЕЛДІ

Мыңға жуық экзотикалық құстар Ақтау шаһары маңындағы Қаракөл аумағына аялдаған. Қаракөл – «Қызыл кітапқа» енгізілген қанаттылар тұрақтайтын мекен. Сондықтан да бұл аумақ табиғат қорғау инспекторларының жіті бақылауында.

Мамандардың айтуынша, қызғылт түстес, ірі денелі құстар негізінен тропикалық елдерде уя салады. Олар наурыз-сәуір айларында Маңғыстауға ұшып келетін еді. Биыл мерзімінен бұрын келіп, жергілікті тұрғындардың көз қуанышына айналды. Қоқиқаздар осы жерде тынығып, демалып болғаннан кейін күні ыстық Түркіменстан, Иран жаққа қарай ұшып кетеді. Қоқиқаздар көлдің орта жағында орналасады, сондықтан жағалаудан көрінбейді. Оны адамдар жанына барып бейнетаспа мен фотоға түсіріп, әлемжеліге салып, сұлу көрініспен бөлісуде. Қоқиқаздар, шынымен де өте әдемі өрі нәзік құстар. Ал олардың шоғырланған тобын көру тіпті керемет.

РОЗОВЫЕ ФЛАМИНГО ПРИЛЕТЕЛИ В АКТАУ РАНЬШЕ ВРЕМЕНИ

Тысячи экзотических птиц поселились в Каракольском районе, что недалеко от города Актау. Караколь - место обитания занесенных в «Красную книгу» птиц. Именно поэтому территория находится под постоянным контролем экологических инспекторов.

По сведениям экспертов, крупнотелые птицы

розового цвета гнездятся в основном в тропических странах. Они прилетают в Мангистау в марте-апреле. В этом году они прилетели раньше и вызвали восторг у местных жителей, отдохнув здесь после длительного полета, они направляются в жаркие по климату Туркменистан и Иран. Фламинго населяют середину озера, поэтому особо не видны с берега.

Люди специально ожидают их у водного источника для видео и фотосъемок, делятся ими в социальных сетях. Фламинго действительно очень красивые и нежные птицы. И увидеть их колонию - замечательное зрелище.

PINK FLAMINGOS ARRIVED IN AKTAU AHEAD OF TIME

Thousands of exotic birds have settled in the Karakol district, near the city of Aktau. Karakol is the habitat of birds listed in the "Red book". That is why the territory is under constant control of environmental inspectors.

According to experts, large-bodied pink birds nest mainly in tropical countries. They arrive in Mangistau in March and April. This year, they arrived earlier and excited the locals.

Having rested here after a long flight, they will go to the hot climate of Turkmenistan and Iran. Flamingos inhabit the middle of the lake, so they are not particularly visible from the shore.

People specially wait for them at the water source for video and photo shoots, share them on social networks. Flamingos are really very beautiful and gentle birds. And to see their colony is a wonderful sight.

Басты жаңалықтар

Главные новости

Main news

ДЖЕССИКА АБАЙДЫ ОҚИДЫ

Жұбанов университетіне «Fulbright teaching assistant» шет тілін оқыту бағдарламасы арқылы келген Джессика Сандерс бірден қазақ тілін үйренуге ден қойды. Ол өзінің ойын ЖОО ректоры Бауыржан Ердембековпен кездесу кезінде жеткізді. Профессор Б.Ердембеков абайтанушы ретінде Джессикаға «Абайдың қара сөздері» кітабын сыйлады.

Кездесу барысында ағылшын тілін тереңдетудің америкалық жобасы, ғылымдағы инновациялық ізденістер бойынша тәжірибе алмасу, оның ішінде экология, туризм саласында университет ғалымдарымен бірлескен халықаралық жобалар әзірлеу жайы талқыланды.

«Fulbright teaching assistant» бағдарламасы аясында алдағы күндерде университетте ағылшын тілі оқытушыларының кәсіби біліктілігін көтеру, тәжірибе алмасу, білім алушылардың тілдік деңгейін дамытып, халықаралық бағдарламаларға бағыттау мақсатында семинарлар ұйымдастыру, қосымша сабақтар жүргізу, тілдік мәдени шаралар өткізу жоспарланған.

ДЖЕССИКА ЧИТАЕТ АБАЯ

Джессика Сандерс приехала в университет Жубанова по программе обучения иностранных языков «Fulbright teaching

assistant». Она сразу сосредоточилась на изучении казахского языка. Свою мысль об этом она донесла на встрече с ректором университета Бауыржаном Ердембековым. Профессор и абаевед Б. Ердембеков в свою очередь подарил Джессике книгу «Слова назидания Абая». В ходе встречи они обсудили американский проект по повышению уровня владения английским языком, обмен опытом в области инновационных научных исследований, в том числе разработку совместных международных проектов с университетскими учеными в области экологии и туризма. В рамках программы «Fulbright teaching assistant» планируется проведе-

ние семинаров, дополнительных занятий и культурных мероприятий для повышения квалификации преподавателей английского языка, обмена опытом, развития языковых навыков у студентов и их ориентации на международные программы.

JESSICA READS ABAY

Jessica Sanders arrived at Zhubanov University on the «Fulbright teaching assistant» program. She immediately focused on learning the Kazakh language. She informed about it at the meeting with the rector of the University Bauyrzhan Yerdembekov. Professor and researcher of Abay Bauyrzhan

Yerdembekov in turn gave Jessica the book «Words of edification Abay». During the meeting, they discussed the American project to improve the level of English language proficiency, exchange of experience in the field of innovative scientific research, including the development of joint international projects with university scientists in the field of ecology and tourism. Within the framework of the Fulbright program, it is planned to hold seminars, additional classes and cultural events to improve the skills of English language teachers, exchange experience, develop students' language skills and orient them to international programs.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ АЛЬБИНОС ҚЫЗ ФОТОМОДЕЛЬ БОЛУДЫ АРМАНДАЙДЫ

Әсел Қалағанованың жасы қазір – 14-те. Ол Ақтау қаласындағы жалпы білім беретін №10 мектепте оқып жатыр. Оған дейін арнайы мектепте білім алған. Себебі альбиностардың көздері үнемі қызарып тұратындықтан нашар көреді. Басты белгілері олардың терісімен бірге шаштары сүттей аппақ болады. Альбинизм – реңсіздік, яғни организмнің өзіне тән түсінің жоғалуы. Ол рецессивті генге байланысты тұқым қуалайды. Әсел — отбасының тұңғышы. Одан кейінгі ұл қазақтың қара домалағы. Ал үйдің кенжесі — Камилла да альбинос болып туды. Әселді фотомодель өнеріне шақырушылар көп. Бірнеше рет өзін бұл салада бүлдіршін сіңлісі Камилламен бірге фотосессияға түсіп, байқап көрді. Болашақтағы арманы — фотомодель болу. Әселдің Instagram әлеметтік желісінде бірнеше мың жазылушысы бар.

Дерігерлердің айтуынша Қазақстанда альбинизм дерті миллион адамда бір рет қана қайталанатын екен.

КАЗАХСТАНСКАЯ ДЕВОЧКА-АЛЬБИНОС МЕЧТАЕТ СТАТЬ ФОТОМОДЕЛЬЮ

Асель Калагановой 14 лет. Она учится в общеобразовательной школе №10 города Актау. Прежде посещала специальную школу, так как альбиносы плохо видят из-за постоянного покраснения склеры глаз. Еще один признак — кожа, как и волосы белоснежного цвета. Альбинизм — бесцветность, то есть исчезновение присущего телу цвета. Это генетическое заболевание передает-

ся по рецессивному типу наследования. Асель — первенец семьи. После родился сын — типичный казах. А вот младшая дочь семьи Камилла тоже родилась альбиносом. Асель не раз приглашали в модельное искусство. Несколько раз она уже пробовала себя в этой сфере, участвуя в фотосъемках вместе с сестренкой. Мечта на будущее — стать фотомоделью. На странице Асель в Instagram насчитывается несколько тысяч подписчиков. По словам врачей, альбинизм в Казахстане встречается у одного на миллион человек.

KAZAKHSTAN ALBINO GIRL DREAMS OF BECOMING A MODEL

Asel Kalaganova is 14 years old. She is studying in a secondary school №10 of the city of Aktau. Previously, I attended primary school, as albinos do not see well because of the constant redness of the sclera of the eyes. Another sign is the skin, as well as the snow-white hair. Albinism — colorlessness, that is, the disappearance of the inherent color of the body. This genetic disease is transmitted through a recessive type of inheritance. Asel is the firstborn of the family. After that, a son was born — a typical Kazakh. But the youngest daughter of the family, Kamilla, was also born an albino. Asel has been invited to model art more than once. Several times she has already tried herself in this field, participating in photo shoots with her sister. My dream for the future is to become a fashion model. Asel's Instagram page has several thousand followers. According to doctors, albinism occurs in one in a million people in Kazakhstan.

Интернет материалдары бойынша айдың басты жаңалықтарын дайындаған Айгерке СҰЛТАНБЕКОВА

☑ Сән

☑ Моға

☑ Fashion

С наступлением весны в Актобе не все пытаются сбросить с себя тяжелые пуховики и шубы. Ведь синоптики прогнозируют теплую погоду лишь к маю. Но если в душе уже весна, почему бы не перевести это настроение в яркие образы. Не замерзнуть поможет стильная одежда в несколько слоев. Чтобы не ошибиться, предлагаем вниманию наших модных читателей простые правила многослойности от блогера Зои Паниной (Аккаунт в инстаграм @ya_zoya_).

- ✓ не больше четырех слоев, чтобы не превратиться в капусту и не нарушить пропорции;
  - ✓ сочетай разные стили и добавляй интересные аксессуары, чтобы получить динамичный и современный аутфит;
  - ✓ начинай слои одежды от тонких фактур и тканей — к более плотным. Но есть и исключения — шелковое платье или рубашка на водолазку;
  - ✓ чтобы не мучаться с подбором и сочетанием цветов, воспользуйся цветовым кругом Иттена. Для начала можно освоить аналоговые и комплементарные цвета и не использовать больше трех цветов в одном образе;
  - ✓ Не используй в одном образе несколько сложных фактур и принтов. Лучше взять такой элемент за основу и строить образ вокруг него;
  - ✓ Смело демонстрируй миру всю сложность своего образа. Для этого желательно, чтобы нижний слой выглядел из-под верхнего;
  - ✓ Используй ассиметричные элементы. Они добавляют перчинки многослойным образам;
  - ✓ Самый главный принцип - это учитывать особенности своей фигуры и физиологии. Если на высокой и худощавой подруге такая многослойность смотрится на все сто, совсем не факт, что так будет и с тобой.
- На самом деле, без проб и ошибок не обойтись. И кто-то точно скажет, что многослойность ему нравится на других. А сам пойдет по минималистичному пути.

Айгерке СУЛТАНБЕКОВА

Законы многослойности

Газет ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде қайта тіркеліп, №16883-Г куәлігі 08.02.2018 ж. берілген.

Газет айына бір рет шығады
Газет бетінде жарияланған материалдарды көшіріп басу үшін міндетті түрде редакцияның рұқсаты керек.

Zhubanov University
облыстық ақпараттық-танымдық газеті

Меншік иесі:
ҚР БЖҒМ «Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университеті» ШЖҚ РМК-ы

Ректор
Бауыржан Ердембеков

Бас редактор
Гүлнара Қараша

Аудармашы (ағылшын тілі)
Айнұр Қожабаева

Дизайнер:
Айгерім Нуршина

Фотограф:
Есет Саргузин

Редакцияның мекенжайы:
030000, Ақтөбе қаласы,
Гришин көшесі, 7 «А»
337 бөлме

E-mail:
gazetaZhU@mail.ru
Сайт: www.arsu.kz

Facebook: ZhU oblystiy gazeti

Таралымы: 5000 дана